

Aflastning.

Jeg får ofte spørgsmål om aflastning, da det kan være en væsentlig forudsætning for at kunne fungere i dagligdagen med et barn med Autisme Spektrum Forstyrrelser (ASF). Spørgsmålene viser, at det er meget forskelligt, hvor meget de enkelte kommunale rådgivere (sagsbehandlere) er opmærksomme på behovet og på at tale med forældrene herom. Kommunernes tilbud er forskellige, ligesom der er stor forskel på, hvorledes man tolker Lov om social services vejledning og ser mulighederne for at kombinere de forskellige former for aflastning.

Børn og unge:

For de fleste forældre til et barn med ASF er der jo ofte en del ekstra opgaver i dagligdagen. Det kan dreje sig om:

- møder i barnets daginstitution/skole,
- ekstra pasning af og opmærksomhed på barnet,
- ekstra hensyn til søskende, der ofte bliver overset i en eller anden grad,
- behov for ledsagelse til fritidstilbud, behandling m.m.,
- lave dagsprogrammer, sociale historier m.m.
- sætte sig ind i nye metoder m.m.

Desuden kan mange børn/unge ikke være alene hjemme af forskellige årsager, selv om de når en alder, hvor det er almindeligt, at børn/unge kan være alene.

Den kommunale rådgiver bør derfor sammen med familien vurdere, hvilke behov der er ud fra den enkelte families helhedssituation, og hvad der kan fungere bedst for familien.

Lov om social services (LSS) vejledning nr. 9007 af 7/1 2014 om særlig støtte til børn og unge og deres familier omtaler de forskellige former for aflastning, der er mulighed for.

Det er den samme vejledning, hvor også reglerne om merudgiftsydelse (Lov om social service § 41) og tabt arbejdsfortjeneste (Lov om social service § 42) beskrives mere indgående.

Udgangspunktet er, at forældre til et barn eller en ung med nedsat funktionsevne i varierende omfang har brug for aflastning, og at aflastning kan medvirke til at bevare barnet/den unge i hjemmet. Desuden at anvendelse af dagtilbud og hjælp til pasning og pleje (Lov om social service § 84/§44), skal gå forud for anvendelsen af § 41 til aflastningsformål. Principafgørelse 85-13.

Det betyder dog ikke, at man ikke kan få aflastning, hvis barnet er i dagtilbud, idet vejledningen skriver, at det ofte er nødvendigt, at forældrene aflastes udover dagtilbudet.

Det noteres, at forældre til børn, som kræver vedvarende pleje, omsorg eller overvågning, og børn som er særligt pleje- eller opmærksomhedskrævende f. eks på grund af psykoser (og det betyder her ASF), ofte har behov for aflastning ud over et dagtilbud.

Der listes forskellige muligheder op, som kan anvendes hver for sig eller sammen, afhængig af hvad det enkelte barn og familie har brug for:

- i særligt eller almindeligt dagtilbud (Dagtilbudslovens § 4 eller LSS §§ 32 og 36)
- reglerne om personlig hjælp og pleje – afløsning og aflastning (LSS §§ 83 og 84)
- privat antaget hjælp (LSS § 41) – gælder normalt kun pasning i hjemmet
- i døgninstitution, i en netværksplejefamilie, i en plejefamilie eller på et godkendt opholdssted for børn og unge. (LSS § 52)

Dagtilbud er typisk et "almindeligt" pasningstilbud, som ikke kan dække behovet for aflastning. Nogle af de særlige dagtilbud tilbyder dog aflastningsordning i form af overnatninger i weekends.

Personlig hjælp og pleje i form af afløsning og aflastning til forældre vil normalt være hjemmehjælp, hvor betingelserne ikke er de almindelige, men hvor udgangspunktet er, at man er omfattet af personkredsen til § 41. Erfaringerne viser dog, at det kan være svært at få den nødvendige hjemmehjælp til disse opgaver, da familiens behov ofte vil være, at hjælpen er meget fleksibel.

Mange kommuner er derfor indstillet på at yde tilskud efter § 41, selv om mulighederne for at yde hjemmehjælp ikke har været afprøvet eller er udtømte. Enkelte kommuner har etableret et korps af hjemmepassere og har således mulighed for at hjælpe forældrene med at finde den rette person. Vejledning nr. 11 henviser til Kommunernes Landsforening, som har lavet en vejledning om borgerstyret personlig assistance, som også kan anvendes af forældre, der ansætter privat hjælp.

Privat antaget hjælp kan i princippet være en voksen fra netværket, man har tillid til, eller eksempelvis en studerende, der har interesse for området, men det bør være en voksen.

Man kan kun få tilskud til den udgift, der er begrundet i barnets handicap. Der skal altså tages udgangspunkt i, hvorledes barnet fungerer, og hvorledes et "almindeligt" barn på samme alder fungerer.

I nogle situationer kan der ydes tilskud til ansættelse af en hjælper, hvis barnet/den unge har et særlig stort behov for ekstra pleje/støtte. Her betaler kommunen den fulde udgift og vil ofte klare de administrative opgaver omkring ansættelsesforholdet.

En del kommuner anerkender også, at der kan være behov for, at andre end forældrene støtter den unge i forbindelse med fritidsaktiviteter og godkender derfor udgiften til, at f. eks. en ung studerende er sammen med den unge 1 – 2 gange ugentligt.

Endelig er der mulighed for en plejefamilie, en netværksplejefamilie, et godkendt opholdssted eller et døgntilbud, hvilket typisk vil være et af de særlige døgntilbud.

Nogle kommuner har et korps af plejefamilier, men kan måske alligevel have svært ved at finde den rigtige familie. Her kan en løsning være, at familien selv

kender en person, f. eks. bedsteforældre, en god ven, en pædagog i dagtilbud/skole o. lign., og kommunen gennemfører en godkendelse af de pågældende til opgaven.

For nogle familier kan en kombination af de forskellige tilbud være en god løsning, f. eks. weekend aflastning i en plejefamilie, en aften om ugen, hvor en voksen passer barnet/børnene og rengøringshjælp fra kommunen.

Man skal også være opmærksom på, at der kan være mulighed for at få ledsageordning, når den unge bliver 12 år, og denne ordning kan kombineres med de øvrige løsninger.

Jeg har efterfølgende kopieret vejledningens tekst om, hvilket omfang aflastningen skal have:

Punkt 209:

Det må konkret vurderes, hvilket omfang aflastningen skal have. Der bør tages hensyn til, om det er en enlig forælder, eller om der er to til at tage sig af barnet. Er der to forældre, bør de også kunne aflastes samtidig.

Der bør som udgangspunkt foretages en samlet vurdering af de aflastningsbehov, familien har, herunder også hensynet til det handicappede barns søskende, der kan have behov for deres forældres fulde opmærksomhed.

Voksne:

Når den unge bliver 18 år, træder andre regler i kraft, men der er fortsat mulighed for at bruge § 84, der siger, *at kommunen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.*

Ligeledes kan de kommunale eller regionale døgntilbud benyttes, men så er det efter § 107 i Lov om social service.

En anden mulighed kan være Lov om social service § 95, hvor der kan ydes et kontant tilskud til hjælp, som en person med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne selv antager:

- hvis kommunen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjælp efter §§ 83 og 84, og
- hvis personen har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentlig.

Socialministeriet har udgivet en vejledning om mulighederne efter § 95, vejledning nr. 9 af 15/2 2011, som kan findes på Børne- og socialministeriets hjemmeside: www.socialministeriet.dk som øvrige vejledninger. Principafgørelse 163-12.